

Proč se Římané vzdali Germánie?

Až do smrti císaře Augusta v roce 14 n. l. drželi Římané hranici na Rýně. V roce 14 se Augustovým nástupcem a druhým římským císařem v pořadí stal Tiberius. Ten pověřil svého mladého synovce Tiberia Claudia Nerona odvetnými vojenskými výpravami v letech 14, 15 a 16 n. l. V roce 15 se Claudius Nero, který později obdržel čestné přívěsko „Germanicus“, dostal až na teutoburské bojiště a nechal pohřbít padlé Římany, kteří tam dosud leželi.

Germanicus sice dosáhl nad Germány celé řady vítězství, avšak jeho ztráty byly příliš vysoké a rozhodujícím způsobem se mu Germány porazit nepodařilo. Císař Tiberius, schopný a zkušený vojevůdce, který znal Germánii, Galii i balkánské území z vlastních zkušeností, věděl, jak jsou takováto válečná tažení obtížná a nákladná. A navíc, co hodnotného mohli Římané v Germánii získat? Tiberius se rozhodl na dobovačné plány rezignovat. V roce 17 povolal Germanica zpět do Říma. Římská severní armáda se stáhla zpátky na linii Rýna a Dunaje.

Germanicus sice slavil v roce 17 n. l. triumf, tedy nejvyšší poctu, které mohl římský vojevůdce dosáhnout, ale vést válku proti Germánům již nesměl. K podstatným změnám došlo až za císaře Claudia (41–54 n. l.), když začala reorganizace osazení římského limitu na Rýně. Vznikla celá řada opěrných bodů na dolním toku Rýna (Roomberg, Alphen, Woerden aj.). Stav vojska na limitu na dolním Rýně byl upraven na čtyři legie. Všechny římské opěrné

Takzvané císařské lázně v Trevíru – rozsáhlé lázeňské zařízení pochází ze 4. století n. l., kdy se Trevír stal císařskou rezidencí.

body spojily vynikající silnice. Za vlády císaře Domiciána (81–96) došlo k tomu, že do té doby jednotná provincie Germánie byla rozdělena na dvě provincie: Dolní Germánii (*Germania inferior*), jejímž centrem se stal Kolín n. Rýnem (*Colonia Claudia Ara Agrippinensium*), a Horní Germánii (*Germania superior*) s hlavním sídlem v Mohuči. Obě se rozkládaly na levém břehu Rýna a v jihozápadním Německu. Největší část germánského území však zůstala svobodná.

Germanicus s helmou, potaženou zvířecí kůží po způsobu Alexandra Velikého

GERMANICUS

byl vášnivým obdivovatelem Alexandra Velikého.

Makedonský dobyvatel světa byl vzorem mnoha římských velitelů. K veliké zlosti císaře Tiberia se Germanicus pokusil Alexandra napodobit i během svého tažení proti Germánům a v roce 16 podnikl vysoce ztrátovou námořní výpravu do Severního moře, aby prozkoumal tamní vody. Císař podobného učínil také Alexandr, jenž při jedné ze svých dobovačných výprav pro změnu zkoumal moře Indického oceánu.

Hermannův památník u Detmoldu v Teutoburském lese připomíná Arminiovo vítězství nad Římany. Socha je 26 metrů vysoká a byla odhalena v roce 1875.

Světová říše

VLAJKY A ERBY

coby státní symboly v moderním pojetí antika neznala. Symbolem Říma byla Kapitolská vlčice. Jejím vyobrazením byl míněn Řím. Podle legendy zachycené římskými prameny kojila vlčice dvojčata Romula a Rema, zapuzené syny boha Marta. Romulus je pokládán za zakladatele Říma.

Římská říše se ve 2. století n. l. rozkládala od Skotska po Súdán a od Kavkazu po Gibraltarskou úžinu. Nahoře na obrázku je Kapitolská vlčice, symbol Říma.

Co bylo „Mare nostrum“?

Mezi světovými říšemi byla Římská říše jedinou, která se rozkládala kolem celého velkého moře. Určitě k tomu přispěla zeměpisná poloha Itálie v centru Středomoří. Římané se ke stavbě velké silné námořní flotily rozhodli až po mnoha staletích od založení města Říma: v první punské válce proti severoafrickému Kartágu v letech 260 až 241 př. n. l. Nejen kvůli námořním válkám, ale i kvůli pirátům a rabujícím barbarům, včetně Germánů, začali Římané přikládat velký význam ovládnutí Středozemního moře. Nazývali ho „Mare nostrum“ – naše moře, tj. moře, které patří římskému národu.

Na obyvatele středomořského území působila velikost Římské říše tím více, že v době punských válek

ještě neznali severní Evropu či jižní Afriku, ani Ameriku a Austrálii. Měli povědomí jen o Blízkém východě, o částech střední a jižní Asie, z níž znali zpravidla jen námořníky, cestovatele a zeměpisce. Po vítězství nad Kartágem se situace brzy změnila a Řím si začal postupně podmaňovat celý středomořský svět.

Za vlády Augusta, jenž prohlásil na území říše celořímský mír (*Pax Romana*), Řím ještě neovládal Británii a Dácii (dnešní Sedmihradsko v Rumunsku) a také v Orientu a v severní Africe zůstávalo papírově několik samostatných zemí, ty však byly na Římu závislé. Řím zkrátka pod Augustem ovládal velkou část celého tehdy známého světa. A právě tuto světovou velmoc Germáni roku 9 n. l. v Teutoburském lese porazili. Přesto se Řím své tradiční výbojné politiky nevzdal.

